

WYROBY LAKIEROWE	NORMA BRANŻOWA	BN-79
	Farby olejne i ftalowe nawierzchniowe ogólnego stosowania	6113-44
		Zamiast BN-70/6113-44
		Grupa katalogowa 1024

1. WSTĘP

1.1. Przedmiot normy. Przedmiotem normy są farby olejne i ftalowe nawierzchniowe ogólnego stosowania stanowiące zawiesinę pigmentów i wypełniaczy w roztworach olejów roślinnych lub żywic ftalowych z dodatkiem sykatyw i substancji uszlachetniających.

1.2. Zakres stosowania przedmiotu normy. Farby olejne i ftalowe nawierzchniowe ogólnego stosowania są przeznaczone do ochronnego i dekoracyjnego malowania powierzchni drewnianych i drewnopochodnych, tynków oraz powierzchni metalowych po uprzednim zagruntowaniu ich farbami podkładowymi.

2. PODZIAŁ I OZNACZENIE

2.1. Rodzaje. W zależności od zastosowanego spoiwa rozróżnia się następujące rodzaje farb:

a) farby olejne nawierzchniowe ogólnego stosowania o symbolu 2151-000-xx0,

b) farby ftalowe nawierzchniowe ogólnego stosowania o symbolu 3151-000-xx0.

2.2. Przykład oznaczeń:

a) farby olejnej nawierzchniowej ogólnego stosowania białej:

FARBA OLEJNA NAWIERZCHNIOWA OGÓLNEGO STOSOWANIA BIAŁA BN-79/6113-44 SWA 2151-000-010

b) farby ftalowej nawierzchniowej ogólnego stosowania szarej jasnej ¹⁾:

FARBA FTAŁOWA NAWIERZCHNIOWA OGÓLNEGO STOSOWANIA SZARA JASNA BN-79/6113-44 SWA 3151-000-860

3. WYMAGANIA I BADANIA

3.1. Zestawienie wymagań i metody badań

3.1.1. Wymagania dotyczące farby w formie dostawy — wg tabl. 1.

¹⁾ Dopuszcza się stosowanie nazwy handlowej „FTALONAL”.

Tablica 1

Wymagania	Farby olejne nawierzchniowe ogólnego stosowania	Farby ftalowe nawierzchniowe ogólnego stosowania	Metody badań wg
a) Wstępne próby techniczne — pozostałość na sicie o boku oczka kwadratowego 0,063 mm, %, m/m	zgodnie z PN-72/C-81503		
b) Czas wypływu (lepkość umowna) mierzony kubkiem o średnicy otworu wypływowego 4 mm, s	0,2		PN-81/C-81505
c) Gęstość, g/cm ³ , najwyżej	2,00	1,6	PN-81/C-81508 metoda A PN-82/C-81551 metoda B
d) Roztarcie pigmentów, μm, najwyżej	60		BN-78/6110-09
e) Rozlewność, stopień, co najmniej	5		PN-67/C-81507
f) Zawartość substancji lotnych, % m/m, najwyżej	25	30	PN-84/C-81512
g) Temperatura zapłonu, °C, co najmniej	+23		PN-75/C-04009

3.1.2. Wymagania dotyczące powłoki lakierowej — wg tabl. 2 na str. 2.

3.2. Trwałość. Farby olejne i ftalowe nawierzchniowe ogólnego stosowania powinny odpowiadać wymaganiom normy w ciągu 12 miesięcy, licząc od daty produkcji. Dopuszcza się w tym czasie zgęstnienie wyrobu, które powinno ustąpić po dodaniu 5% benzyny do lakierów wg PN-66/C-96023.

Zgłoszona przez Zjednoczenie Przemysłu Tworzyw i Farb PLASTOFARB

Ustanowiona przez Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia Przemysłu

Tworzyw i Farb PLASTOFARB dnia 23 października 1979 r.

jako norma obowiązująca od dnia 1 października (Dz. Norm. i Miar nr 5/1980 poz. 36)

Tablica 2

Wymagania	Farby olej- ne nawierz- chniowe ogólnego stosowania	Farby fta- lowe na- wierz- chniowe ogólnego stosowania	Metody badań wg
a) Krycie jakości- we dla barw — czarnej, brązo- wej, mahonio- wej, — pozostałych		I II	PN-70/ C-81536
b) Czas schnięcia powłoki w tem- peraturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ i wilgot- ności względnej powietrza $65 \pm 5\%$, h, naj- wyżej:			PN-79/ C-81519
— stopień 1	12	10	
— stopień 3	—	20	
— stopień 4	30	—	
c) Wygląd i barwa powłoki	równa, gładka, bez pomarszczeń i chro- powatości, barwa zgodna z Kartą Ko- lorów		3.6
d) Polysk powłoki, stopień, co naj- mniej		5	BN-66/ 6110-18
e) Przyczepność po- włoki nożem krążkowym A, stopień	2	2	PN-80/ C-81531
f) Elastyczność po- włoki		3	PN-76/ C-81528 meto- da A
g) Odporność po- włoki na uderze- nie, cm spadku ciężarka, co naj- mniej		40	PN-54/ C-81526
h) Twardość wzglę- dna powłoki wg Persoza, co naj- mniej	0,1	0,13	PN-79/ C-81530
i) Odporność na działanie zmien- nych temperatur, cykli, co najmniej		10	BN-66/ 6110-15
j) Odporność po- włoki na 12 h działanie wody	występuje zmatowie- nie powłoki znikają- ce po 24 h; dopuszcza się zmianę odcienia barwy		PN-76/ C-81521
k) Odporność po- włoki na 30-mi- nutowe działanie 5-procentowego roztworu Na_2CO_3	nie bada się	2	PN-77/ C-81522 meto- da B
l) Odporność po- włoki na 1 h działanie tempe- ratury 80°C	powłoka bez zmian; dopuszcza się dla farb białych żółknię- cie, dla pozostałych zmianę odcienia barwy		3.7

3.3. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej wykonać wg PN-74/C-81500, po przeprowadzeniu prób wg PN-72/C-81503.

3.4. Program badań

3.4.1. Badania pełne polegają na sprawdzeniu zgodności ze wszystkimi wymaganiami wymienionymi w 3.1, które należy wykonać co najmniej raz na kwartał oraz w przypadku zmian surowcowych i technologicznych, mających istotny wpływ na wyniki badań oraz w przypadku badań rozjemczych.

3.4.2. Badania niepełne polegają na sprawdzeniu z wymaganiami wymienionymi w 3.1, z wyjątkiem 3.1.1f), g) oraz 3.1.2a), i), j), k), l). Badania niepełne należy przeprowadzić dla każdej partii produkcyjnej wyrobu.

3.5. Przygotowanie powłok do badań

3.5.1. Przygotowanie wyrobu. Przed przystąpieniem do malowania, badaną farbą należy starannie wymieszać i jeżeli lepkość umowna przekracza 100 s, należy rozcieńczyć benzyną do lakierów wg PN-66/C-96023 do umownej lepkości roboczej $60 \div 100$ s mierzonej kubkiem o średnicy otworu wypływowego 4 mm wg PN-81/C-81508 metoda A.

3.5.2. Wykonanie powłok. Do badań należy przygotować zgodnie z PN-74/C-81513 dwa rodzaje płytek:

— szklane (do badań czasu schnięcia, twardości

i odporności na działanie temperatury 80°C),

— stalowe (do pozostałych badań).

Płytki pomalować jednorazowo badaną farbą za pomocą pędzla zgodnie z PN-79/C-81514, po czym suszyć w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ i wilgotności względnej powietrza $65 \pm 5\%$, do osiągnięcia:

— 4 stopnia wyschnięcia wg 3.1.2b) (dla farby olejnej),

— 3 stopnia wyschnięcia wg 3.1.2b) (dla farby ftalowej).

Powłoka powinna mieć grubość $25 \div 40 \mu\text{m}$ (na sucho).

3.5.3. Aklimatyzacja powłok. Powłoki przed wykonaniem badań należy aklimatyzować zgodnie z PN-66/C-81510:

— w przypadku badania farb olejnych 72 h w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ lub 24 h w temperaturze $55 \pm 5^\circ\text{C}$,

— w przypadku badania farb ftalowych 48 h w temperaturze $20 \pm 2^\circ\text{C}$ lub 24 h w temperaturze $55 \pm 5^\circ\text{C}$.

3.5.4. Pomiar grubości powłok wykonać zgodnie z PN-74/C-81515 przyrządem elektromagnetycznym lub innym, zapewniającym dokładność pomiaru do $2 \mu\text{m}$.

3.6. Ocena wyglądu i barwy powłoki przeprowadzić na powłokach przygotowanych na płytkach stalowych nieuzbrojonym okiem w rozproszonym świetle dziennym z odległości $30 \div 40$ cm.

3.7. Badanie odporności powłoki na działanie temperatury 80°C . Powłoki przygotowane wg 3.5 na płytkach szklanych umieścić na 1 h w cieplarni o temperaturze $80 \pm 2^{\circ}\text{C}$. Po wyjęciu i ostygnięciu płytek ocenić wygląd powłoki nieuzbrojonym okiem w rozproszonym świetle dziennym w porównaniu z płytkami nie poddanymi działaniu temperatury 80°C .

4. PAKOWANIE, PRZECHOWYWANIE I TRANSPORT

4.1. Pakowanie. Farby olejne i ftalowe nawierzchniowe ogólnego stosowania należy pakować zgodnie z PN-73/C-81400 w pudełka okrągłe z wieczkiem wciskany pojemności $0,5 \div 5$ dm³ wg BN-83/5043-02. Dopuszcza się stosowanie pudełek o przekroju okrągłym z pałakiem pojemności $10 \div 20$ dm³ lub innych opakowań zabezpieczających produkt w sposób właściwy w czasie transportu i przechowywania.

4.2. Przechowywanie i transport — zgodnie z PN-73/C-81400.

KONIEC

INFORMACJE DODATKOWE

1. Instytucja opracowująca normę — Cieszyńska Fabryka Farb i Lakierów POLIFARB, Cieszyn.

2. Istotne zmiany w stosunku do BN-70/6113-44

a) wprowadzono znowelizowane normy na metody badań,

b) pominięto badanie:

— ścieralności,

— odporności na działanie smarów stałych,

c) wprowadzono badanie:

— przyczepności,

— odporności powłoki na działanie zmiennych temperatur.

3. Normy i dokumenty związane

PN-74/C-81500 Wyroby lakierowe. Pobieranie próbek i przygotowanie średniej próbki laboratoryjnej

PN-72/C-81503 Wyroby lakierowe. Wstępne próby techniczne

PN-66/C-81510 Wyroby lakierowe. Warunki aklimatyzacji powłok do badań

PN-74/C-81513 Wyroby lakierowe. Płytki do badań

PN-79/C-81514 Wyroby lakierowe. Sposoby otrzymywania powłok do badań

PN-73/C-81400 Wyroby lakierowe. Pakowanie, przechowywanie i transport

PN-81/C-81508 Oznaczanie czasu wypływu wyrobów lakierowych i farb graficznych kubkami wypływowymi (lepkość umowna)

PN-74/C-81515 Wyroby lakierowe. Nieniszczące pomiary grubości powłok

PN-66/C-96023 Przetwory naftowe. Benzyna do lakierów

BN-83/5043-02 Opakowania jednostkowe metalowe. Pudełka składane z pokrywką

Pozostałe normy związane podano w 3.1 w tabl. 1 i 2. Karta Kolorów — załącznik do Katalogu Farb i Lakierów wydane przez POFiL CHEMIFARB, Gliwice.

4. Symbole wg SWW

— dla farby olejnej nawierzchniowej ogólnego stosowania: 1312-151,

— dla farby ftalowej nawierzchniowej ogólnego stosowania: 1313-151.

5. Autorzy projektu normy — mgr inż. Witold Wiczorek, mgr inż. Krystyna Kokot, Cieszyńska Fabryka Farb i Lakierów POLIFARB, Cieszyn.

6. Wydanie 3 — stan aktualny: wrzesień 1985 — uaktualniono normy związane.